

İÇ KONTROL NEDİR?

İç Kontrol İyi Yönetimdir

- İç kontrol, kurum bünyesindeki yönetici ve personelin yürüttüğü faaliyetler üzerinde güvence ve hâkimiyet tesis etmesini sağlayarak, belirlenen kurumsal hedeflere sapmaksızın ve güvenle ulaşılmasına imkân tanımaktadır.

NEDEN İÇ KONTROL?

- Faaliyetlerde etkinlik ve verimliliğin artmasını sağlar.
- Güvenilir bilginin zamanında elde edilmesine yardımcı olur.
- Varlıkların korunması konusunda güvence verir.
- İşlerin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvence sağlar.
- Küçük hataların büyük problemlere dönüşmeden önce fark edilmesini sağlar.
- İşlerin, doğru bilgiye dayalı olarak en etkin biçimde gerçekleştirilmesinde yardımcıdır.
- Hesap verme mekanizmasını güçlendirir; sonuçlar konusunda kanıtlara dayalı gerekçe sunma imkânı sağlar.

İÇ KONTROLÜ KİMLER UYGULAR?

- İç kontrol, kurumda tüm personelin sorumluluğundadır.**
- Üst Yönetici:** İç kontrol sisteminin oluşturulmasını sağlar, işleyişi izler ve gerekli tedbirleri alır. Üst yönetici bu sorumluluğunu harcama yetkilileri, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGDB) ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirir. Bu çerçevede, üst yönetici İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi (İKMUB) tarafından gerçekleştirilecek olan düzenli izleme ve yerinde değerlendirmelerin etkili bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlamak noktasında kilit role sahiptir.
- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu (İKİYK):** Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının (İKEP) hazırlanması, öngörülen faaliyetlerin izlenmesi ve iç kontrol sisteminin araçlarının etkin biçimde oluşturulması amacıyla yönlendirmelerin yapılması sorumluluğu İKİYK aittir
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı:** İç kontrol sistemini; İKEP raporlarını birleştirerek, öz değerlendirme anketleri, çalıştaylar, risk analizleri ve denetim raporlarıyla düzenli olarak izler ve yıllık

değerlendirme raporunu üst yöneticiye sunar.

Bakanlık (İKMUB) tarafından yapılan yerinde değerlendirmelerde çalışma planının hazırlanması, görüşülecek kişilerin belirlenmesi, belge paylaşımı ve toplantıların düzenlenmesi konularında birimler arası koordinasyonu sağlar.

Değerlendirme sonucunda istenen Düzeltici Eylem Planı'nın hazırlanması ve uygulanma süreçlerini koordine eder.

- **Harcama Yetkilileri:** belirlenen yöntem ve standartlar çerçevesinde, iç kontrol sisteminin harcama birimlerinde oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesinden sorumludur. İKMUB, ihtiyaç duyulan alanlarda SGDB aracılığıyla harcama birimleri ile iletişim kurar. Ancak, kamu idarelerinde yerinde yapılan değerlendirme sürecinde İKMUB, harcama yetkilileri ve harcama birimlerindeki çalışanlar ile doğrudan iletişim kurar, bilgi alışverişinde bulunur.
- **İç Denetim:** İdarenin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek amacıyla yürütülen nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. İç denetim birimi, idarede iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi, denetlenmesi ve raporlanmasından sorumludur. İç denetim, üst yöneticinin izleme

sorumluluğunu yerine getirmesinde en önemli aktörlerden biridir. Üst yönetici iç denetçilerden, iç kontrol standartlarına uyum düzeyine ve iç kontrol sisteminin oluşturulmasına yönelik görüş alabilir. İç denetim, iç kontrol sisteminin yeterliliği, etkinliği ve işleyişiyle ilgili olarak yönetime bilgiler sağlar, değerlendirmeler yapar ve önerilerde bulunur.

- **Personel:** Yaptığı işle ilgili iç kontrol gereklerinin yerine getirilmesinden sorumludur. Herkes yaptığı işin sonucunda yönetimin karar vermesine yardımcı olan bilgi üretir ve yaptığı işle ilgili problemlerin çözümünü diğerlerinden iyi bilir. Bu bilgiler yöneticinin biriminde iç kontrolü güçlendirmesi için kullanılmalıdır.

İÇ KONTROL STANDARTLARI NEDİR?

İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün kurumlarda uygulanmasını sağlamak üzere Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği yayımlanmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartları toplam **5 temel bileşen, 18 standart ve 79 genel şarttan** oluşur

COSO Nedir: Kurumların daha etkili, verimli ve güvenilir bir iç kontrol sistemi kurmasını sağlayan uluslararası kabul görmüş bir bütünlük iç kontrol ve risk yönetimi çerçevesidir

- **COSO Modeli Kapsamındaki 5 Temel Bileşen:**

1. Kontrol Ortamı
2. Risk Değerlendirmesi
3. Kontrol Faaliyetleri
4. Bilgi ve İletişim
5. İzleme

İÇ KONTROL NASIL UYGULANIR?

- İç kontrol, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planlarıyla (İKEP) uygulanmaktadır.
- İKEP'te yer alan eylemlerin izlenmesinden, değerlendirilmesinden ve alınması gereken önlemlerin tespit edilmesinden İKİYK sorumludur.
- Birim koordinatörleri:** Birimlerinde İKEP'te yer alan eylemlerin gerçekleştirilmesini koordine etmekten sorumludur ve İKİYK 'da birimini temsil eder.
- Birimlerde eylemlerin gerçekleştirilmesini sağlamak üzere içeriği de dikkate alınarak çalışma grupları oluşturulur.
- Bazı eylemler birimdeki her daire/müdürlük/şube/faaliyetten kişilerin katılımını gerektirirken, bazıları birkaç kişinin sorumluluğunda gerçekleştirilebilir.
- Birimlerde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı ile iletişimi sağlamak üzere birer personel görevlendirilir.

İZLEME SÜRECİ

- İKEP'te yer alan eylemlerin gerçekleşme durumları düzenli olarak takip edilir.
- Birimler, Eylem Planı İzleme Formunu eylemlerin gerçekleşme durumlarını açıklayacak şekilde doldurarak Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına iletir.
- Formlar değerlendirilerek İzleme Raporları hazırlanır.
- Gerçekleşme durumları Merkez İKİYK'da değerlendirilir ve sonuçlar üst yöneticiye iletir.

KONTROL İLE İLGİLİ ÖNYARGILAR VE DOĞRULARI

- X Önyargı 1:** İç kontrolün gerçekleştirilmesinden SGB sorumludur. İç kontrolün geliştirilmesi ve izlenmesinden iç ve dış denetim sorumludur.
- ✓ Doğrusu:** İç kontrolün sahibi yönetimdir.
- X Önyargı 2:** İç kontrol evrakların kontrolünden ibarettir veya ön mali kontrolden ibarettir.
- ✓ Doğrusu:** İç kontrol; hedeflerimize ulaşmak için yaptığımız faaliyetlerde ne

kadar "kontrol" sahibi olduğumuzla ilgilidir. İdarenin yürüttüğü faaliyet ve süreçleri de içerecek şekilde, idarenin **bütününe kapsayan** bir sistemdir.

- X Önyargı 3:** İç kontroller aslında olumsuzdur.
- ✓ Doğrusu:** İç kontroller doğru şeylerin ilk seferde olmasını sağlar.
- X Önyargı 4:** İç kontrol bir kere kurulan ve uygulanan bir sistemdir.
- ✓ Doğrusu:** İç kontrol **yaşayan bir süreçtir**. Sürekli gözden geçirilmesi ve gerektiğinde geliştirilmesi gerekir.
- X Önyargı 5:** İç kontrol kurumun ana faaliyetlerinden zaman çalar.
- ✓ Doğrusu:** İç kontrol iş süreçlerinin "içine" yerleştirildiğinde ana faaliyetlerin daha etkin gerçekleştirilmesine yardımcı olur.
- X Önyargı 6:** Kamu kurumlarının yapısı iç kontrol kurmanın önünde bir engeldir.
- ✓ Doğrusu:** Bilgi, ilgi ve "sahiplik" eksikliği iç kontrol kurmanın önündeki asıl engeldir.

İletişim :

strateji@alanya.edu.tr

<https://sgdb.alanya.edu.tr/>